

به نام خدا

پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش با همکاری اداره کل آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی نشست تخصصی برای مدیران مدارس ابتدایی تبریز برگزار کرد.

این نشست تخصصی با بررسی آسیب شناسی نیاز سنجی و کاربست پژوهشی با محوریت نگرش و شوق تغییر در مدیران مدارس، آسیب شناسی ارزشیابی توصیفی و اهمیت فراشناخت در یادگیری دانش آموزان و با سخنرانی رئیس پژوهشگاه مطالعات وزارت آموزش و پرورش با حضور ۷۵۰ نفر از مدیران مدارس ابتدایی سطح تبریز در تالار معلم تبریز برگزار گردید؛ دکتر عصاره به اهمیت پرورش دانش آموزان خلاق، پژوهشگر و مهارت جو از دوره ابتدایی اشاره داشتند. ایشان خاطر نشان ساخت: به سرمایه ای بودن آموزش و پرورش باید توجه شود و اگر بخواهیم هزینه بر بودن آن را ملاک کار قرار دهیم نمی توانیم دستاوردهای خوبی ارائه دهیم. رئیس پژوهشگاه مطالعات وزارت آموزش و پرورش با بیان اینکه پرورش مطلوب و موثر برای تربیت شهروند جهانی مورد نظر است، افزود: آشنایی با کامپیوتر جهت روزآمدی با آموزش و پرورش و آشنایی با زبان دوم برای ارتباط موثر در رسیدن به این هدف ملاک می باشد. رئیس پژوهشگاه مطالعات وزارت آموزش و پرورش موج سوم در آموزش و پرورش را تربیت دانش آموزان خلاق، پژوهشگر و مهارت جو عنوان کرد و تاکید نمود: تمام فعالیت ها باید از دوره ابتدایی در همین راستا باشد. دانشیار گروه علوم تربیتی دانشگاه شهید رجایی موج سوم در آموزش و پرورش را تربیت دانش آموزان خلاق، پژوهشگر و مهارت جو عنوان کرد و تاکید نمود: تمام فعالیت ها باید از دوره ابتدایی در همین راستا باشد.

در این نشست جناب آقای پاشایی مدیر کل آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی و جناب آقای شاطریان معاونت محترم ابتدایی آموزش و پرورش استان نیز به ایراد سخنرانی پرداختند.

پاشایی به اشاره به اینکه پژوهشکده دوزبانه و چند پایه و عشایری پژوهشگاه مطالعات وزارت آموزش و پرورش در تبریز قرار دارد، وجود این پژوهشکده را فرصت مغتنمی برای آموزش و پرورش این استان ذکر کردند. ایشان با اشاره به اینکه پوشش صد در صدی دبستانی و دبستان در این استان تحقق یافته، این امر را جزء تعهدات و اولویت آموزش و پرورش استان ذکر کردند. ایشان با اشاره به اینکه یکی از دغدغه های اصلی دستگاه تعلیم و تربیت استان توجه به تعالی کیفیت است، کیفیت آموزشی را مقوله چند وجهی بیان کردند که با محتوای برنامه درسی، روش های تدریس و روش های ارزشیابی در ارتباط است. ایشان روش های ارزشیابی را جهت دهنده اصلی اهداف، محتوا و روش های آموزشی عنوان کردند و اظهار امیدواری کردند با استفاده از روش های ارزشیابی کیفی-توصیفی دانش آموزان خلاق و پرشش گری تربیت نماییم.

شاطریان با اشاره به اینکه استان آذربایجان شرقی سومین رتبه از لحاظ روستاهای کم جمعیت کشور را داراست افزودند: مدارس ابتدایی ۹۱۱ روستا در این استان با تعداد دانش آموز زیر ۱۵ نفر اداره می شود. ۴۰ مدرسه تک دانش آموز داریم و ۱۳۴ مدرسه با یک الی چهار نفر دانش آموز تشکیل شده است. ایشان گزارشی از روند آموزش و اجرای ارزشیابی کیفی-توصیفی به معلمان و مدیران ابتدایی ارائه نمودند.

سپس جناب آقای دکتر تورانی رئیس پژوهشکده نوآوری های آموزشی در خصوص نگرش و شوق تغییر در مدیران مدارس به ایراد سخنرانی پرداختند و اظهار داشتند در مدیریت باید دوراندیشی و نگرش به آینده داشت و از تجربیات مدیران آموزشی در حوزه علم و عمل استفاده حداکثری داشته باشیم. ایشان داشتن علم، مهارت و هنر را لازمه مدیریت موثر و موفق دانستند. در حوزه علم مدیریت ایشان آشنایی با مبانی نظری، تئوری ها و مدیریت کیفیت را لازمه این کار ذکر کرده و تاکید کردند در این مرحله مدیران مدارس بایستی با مطالعه و استفاده از نتایج تحقیقات جامع با مباحثی مانند مدیریت استراتژیک و راهبردی، مدارس و سازمان های یادگیرنده و پژوهش محور، برنامه ریزی و ارزشیابی آشنا شوند. ایشان تقویت رفتارهای انگیزشی دانش آموزان و معلمان را و هدایت تحصیلی دانش آموزان را بخشی از مهارت مدیران شمردند و هنر مدیریت را تقویت مناسبات انسانی و ارتقای ارتباطات درون و برون مدرسه ای عنوان کردند و مثبت اندیشی، جامع نگری و ایجاد آرامش در محیط های آموزشی را لازمه تبدیل منابع به منافع و ملاک موفقیت شمردند.

در ادامه دکتر کریمی رئیس پژوهشکده تعلیم و تربیت در خصوص تاثیر فراشناخت در بهبود فرایند آموزش به ایراد سخنرانی پرداختند. ایشان با اشاره به اینکه توجه به مهارت های تفکر یکی از محورهای مهم در زمینه کیفیت آموزشی است عنوان کردند تحقق این موضوع آموزش و پرورش را در رسیدن به اهداف خود نزدیک تر می کند. ایشان گفتند: آموزش مهارت فراشناختی به دانش آموزان اجازه می دهد از توانایی ویژه تری برخوردار شوند؛ فراشناخت یعنی شناخت و قدرت کنترل توانایی خود و مهارت تامل بر روند یادگیری است. ایشان دانش و ادبیات مربوط به ذهن را در سه رویکرد اصلی شامل ظهور نظریه های فراشناخت، نظریه ذهن، و باورهای معرفت شناختی عنوان کردند که در ده های گذشته مقالات و تحقیقات زیادی در این زمینه انجام یافته است. ایشان با اشاره به نتایج تحقیقات در این زمینه گفتند توانایی فراشناختی بیش از ۳۰ درصد تغییرات یادگیری دانش آموزان را پیش بینی و تبیین می کند در حالی که بهره هوشی فقط ۲۰ درصد می تواند این تغییرات را تبیین نماید. کریمی، فراشناختی اندیشیدن مدیران و رهبران آموزشی را اولین قدم در این زمینه عنوان کردند که می تواند دانش آموزان توانمندی را پرورش دهد. ایشان گفتند آموزش مهارت های کلامی، فهمیدن و کنترل تفکر می تواند به بقیه اجزای شخصیتی دانش آموز تعمیم پیدا کند و یادگیری را تسهیل نماید. فراشناخت نه تنها با ابعاد شناختی بلکه با ابعاد عاطفی-انگیزشی نیز ارتباط دارد که باعث می شود یک دانش

آموز رهبر و خود تنظیم پرورش یابد؛ یعنی دانش آموز می تواند به خود آموزش دهد. ایشان اشاره ای به موضوع دوزبانگی هم داشتند که انجام تحقیقات در این زمینه از ماموریت های اصلی پژوهشکده تعلیم و تربیت کاربردی تبریز می باشد. ایشان در این خصوص با اشاره به اینکه زبان مادری مورد استفاده در بسیاری از خانواده ها و زبان تحصیل نظام آموزشی کشور یکسان نیست، دوره پیش دبستانی را دوره ای بسیار مهم عنوان کردند که می تواند فاصله و چالش بین نظام آموزشی و خانواده ها را کاهش دهد. در نهایت ایشان پرورش دانش آموزان خود تنظیم را راهکاری برای بهتر زیستن و بهتر اندیشیدن ذکر کردند.

سپس جناب آقای دکتر حسنی معاون پژوهشکده نوآوری های آموزشی و از محققان حوزه ارزشیابی کیفی-توصیفی نگرش و فهم صحیح از ارزشیابی کیفی-توصیفی را مهمترین قدم در اجرای این طرح ذکر کردند. وی با طرح این سوال که ماهیت و جوهر ارزشیابی کیفی-توصیفی چیست؟ آیا استفاده از پوشه کار، نبودن نمره و یا چک لیست ملاک ارزشیابی کیفی-توصیفی است؟ سخنرانی خود را آغاز کردند و بیان کردند که ارزشیابی کیفی-توصیفی درمانگر و بهترین راهکار برون رفت از چالش های مهم آموزش و پرورش از جمله حافظه گرایی، رقابت ناسالم و نمره گرایی است. ایشان تلفیق فرایند یاددهی-یادگیری و ارزشیابی و پرسش های توالی را از ویژگی های اصلی ارزشیابی کیفی-توصیفی شمردند و حمایت از یادگیری و ارزشیابی در مسیر فرایند آموزش را ماهیت اصلی ارزشیابی کیفی-توصیفی بیان کردند. سپس یاد آور شدند؛ اگر ارزشیابی به آخر فرایند یادگیری موقوف شود ماهیت اندازه گیری میزان یادگیری را خواهد داشت که نقش موثری در بهبود جریان یاددهی-یادگیری نخواهد داشت. وی بیان داشت؛ استفاده صحیح از داده های پوشه کار به راهنمای آموزشی کمک می کند تا با دریافت بازخورد از نحوه یادگیری دانش آموز، مداخلات و تصمیمات درست در این زمینه بگیرند و از این طریق پازل یادگیری دانش آموز و احتمال بدفهمی ها و خطاهای پر بسامد آنان را شناسایی کنند. در نهایت ایشان استفاده صوری از پوشه کار و برگزاری آزمون های رقابتی برای مدارس خاص را آسیب جدی برای این نوع ارزشیابی دانستند که باعث می شود برخی از مدیران، معلمان و والدین به

ارزشیابی کیفی-توصیفی نگرش خوبی نداشته باشند.

پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش با همکاری اداره کل آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی نشست تخصصی برای معاونین، کارشناسان پژوهشی و اعضای شورای تحقیقات نواحی تبریز برگزار کرد.

این نشست تخصصی با حضور ۷۰ نفر از پژوهشگران آموزش و پرورش، معاونین و کارشناسان پژوهشی و شورای تحقیقات نواحی پنجگانه تبریز در سالن جلسات خانه معلم شماره ۲ تبریز با موضوع آسیب شناسی مدیریت کلان و خرد امور پژوهشی و آسیب شناسی نیاز سنجی، اجرا و کاربرست پژوهشی به صورت میزگرد تخصصی و تعاملی برگزار گردید.

آقای دکتر عصاره رئیس پژوهشگاه مطالعات در این نشست ضمن تبریک هفته معلم و اعیاد شعبانیه؛ به اهمیت و ضرورت پرداختن به امر پژوهش در حوزه مسائل تربیتی اشاره نموده و این نکته را یادآور شدند که با توجه به این که هر معلم روش تربیتی خاص خود را داراست و هر دانش آموز از راه منحصر به فرد یاد می گیرد

بنابراین تک تک معلمان باید در کلاس خود و در رابطه با دانش‌آموزان خود نسبت به تحقیق و پژوهش اقدام نمایند و لازم است که حوزه اثر پژوهش‌ها تا اعماق کلاس‌های درس گسترش یابد.

آقای صمدیان معاون پژوهشی اداره کل آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی به این مسئله که پژوهشگران حوزه آموزش و پرورش بایستی خود معلمان و افراد درگیر در مسائل این حوزه باشند و به دلیل عدم آشنایی عملی و تجربی سایر پژوهشگران با موضوعات مدارس و کلاس‌های درس، یافته‌های پژوهشی آنان شکل عملیاتی و کاربردی به خود نمی‌گیرد.

در ادامه آقای دکتر حسینی بیدخت مدیر امور پژوهشی پژوهشگاه مطالعات در مورد فرایند انجام پژوهش در علوم تربیتی با تأکید بر مدل استفاده شده در پژوهشگاه مطالعات از آغاز مرحله نیازسنجی تا مرحله اجرا و برگزاری جلسات و نشست‌های ارائه یافته‌های پژوهشی توضیحات مبسوطی ارائه نموده و به اصول، الزامات و روش‌های نیازسنجی و کاربردی یافته‌های پژوهشی اشاره نمودند.

در ادامه نشست دکتر رنجبری سرپرست پژوهشگاه تعلیم و تربیت کاربردی تبریز در خصوص معلم فکور و پژوهنده و نقش آن در آموزش و پرورش اثر بخش اشاره کردند و تأکید کردند بدون این عمل موج تغییرات یاد دهی و یادگیری موثر به شکلی گذرا در سطح اقیانوس یادگیری و یاددهی رخ داده و همچنان در اعماق اقیانوس ایستایی و سکون حاکم خواهد شد و آسیب شناسی پژوهشی در ایتن خصوص امری مهم محسوب می‌گردد. در پایان این میزگرد اعضای این نشست نکته نظرات خود را بیان کردند.

=====

پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش با همکاری اداره کل آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی نشست تخصصی برای مدیران، کارشناسان و معلمان مراکز آموزشی استثنایی تبریز برگزار کرد.

نشست تخصصی «نیازسنجی و کاربرست یافته های پژوهشی در حوزه مطالعات کودکان استثنایی» با حضور ۱۰۰ نفر از مدیران و کارشناسان ستادی اداره آموزش و پرورش استثنایی استان آذربایجان شرقی، مدیران مراکز آموزشی، معلمان و پژوهشگران منتخب اقدام پژوهی در حوزه کودکان استثنایی در مجتمع آموزشی رشد تبریز برگزار گردید. در این نشست خانم دکتر قدسی احقر رئیس پژوهشکده خانواده و مدرسه و دکتر احمد رضانی رئیس پژوهشکده کودکان استثنایی و خانم مریم خوشبخت رئیس اداره استثنایی آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی با همکاران گفت و گو و تبادل نظر کردند.

در ابتدا مریم خوشبخت رئیس اداره استثنایی آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی کم بودن انگیزه معلمان، نبود نیروی متخصص در حوزه آموزش و پرورش استثنایی و عدم استفاده از پژوهش های انجام یافته را از جمله کاستی هایی ذکر کرد که در حوزه فعالیت کار با کودکان با نیازهای ویژه احساس می شود. در ادامه خانم دکتر قدسی احقر گزارشی از تحقیقات انجام یافته در حوزه پژوهشکده خانواده و مدرسه ارائه دادند، سپس یافته های پژوهشی طرح انجام یافته نقش عوامل خانوادگی در سازگاری عاطفی، اجتماعی و تحصیلی دانش آموزان را با بیان پیشنهادهای کاربردی ارائه نمودند. ایشان با اشاره به اینکه ساخت خانواده، اشتغال مادران، وضعیت اقتصادی خانواده ها و اشتغال والدین در سطح سازگاری عاطفی، اجتماعی و تحصیلی دانش آموزان موثر هستند، پیشنهاد دادند این عوامل بیشتر مورد توجه مسئولین آموزش و پرورش قرار گیرد.

در ادامه این نشست دکتر احمد رضانی کشور اظهار داشت: پژوهش در آموزش و پرورش تنها زمانی به اهداف و ماموریت های خود نایل خواهد شد که نتایج آن در مدرسه و کلاس درس و در مسیر بهبود فعالیت های آموزشی- پرورشی و یادگیری بکارگرفته شود. رییس پژوهشکده کودکان استثنایی معلمان، مربیان، مشاوران،

همکاران توانبخشی، والدین و سیاستگذاران و برنامه ریزان آموزشی را ذی نفعان پژوهش در حوزه استثنایی عنوان کرد و گفت: پژوهش در آموزش و پرورش در صدد مطالعه و حل مسائل آموزشی است، بنابراین پژوهش در آموزش و پرورش یک فعالیت کاربردی و ماموریت گراست. از این رو نتایج آن باید بطور مشخص در سطح مدرسه تاثیر گذار باشند. وی ادامه داد: پژوهش در آموزش و پرورش باید منجر به معلم اثربخش، تدریس اثربخش، مدرسه اثربخش و در نهایت آموزش و پرورش اثربخش شود. عضو هیات علمی پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش تنها راه کمبود منابع نیروی انسانی و مالی، داشتن انگیزه وافر و تلاش و کار بیشتر برای هم افزایی نیروها و جهت دهی به حرکت‌های دسته‌جمعی است. در این نشست ایشان چکیده ای از کاربرست یافته های پژوهشی گروه های معلولیت های حسی- حرکتی، کم توان ذهنی و چند معلولیتی و اختلالات رفتاری و مشکلات یادگیری این پژوهشکده را تشریح نمودند. رضانی اضافه کرد: همه ساله پژوهشکده از سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور اولویت های مورد نیاز برای پژوهش را درخواست می کند و پس از جلسات مستمر در نهایت عناوین اولویت های پژوهشی مشخص می شود. وی گفت: کار پژوهشی سخت است و نیاز به تحمل برخی ناملایمات و کاستی ها دارد لذا کسی که در این حوزه وارد می شود باید انگیزه بالایی داشته باشد و زود خسته نشود. در این جلسه در خصوص مسایل و مشکلات و نیاز های حوزه کودکان استثنایی بحث و تبادل نظر شد.

